

CONCURSO LITERARIO

2º PREMIO

LEMBRANDO A VIDA RURAL

CATRO POEMAS

Manuel Herminio Iglesias

Ano dous mil tres. Mes de maio. A primavera trouxo a fermosura a todos os recunchos desta terra. A vida sigue o seu monótono camiñar. Nos medios de comunicacion a maldita guerra aínda resoa, e as imaxes de morte e desolacion están frescas na miña retina.

Subo un ano máis a Vilanova e envolto no ambiente lembro un pasado distante e distinto, pero feliz; un pasado no que cantidade de esceas me refrescan a outro tempo.

Vivimos na época do consumismo acrítico. A globalización económica uniformizao todo, e as nosos vellos costumes vanse trocando e perdéndose no esquecemento a medida que a sociedade agrícola e rural morre.

As nosas aldeas, pobos e pequenas vilas despóboanse e a sociedade de antano desaparece a pasos axigantados, para deixar que a uniformidade cultural nos absorva e despersoalice.

Vou a Vilanova á romaría e a medida que subo a costa escoito unha fala musical distinta que me atrae. Reencóntrome cunha sociedade que me lembra a nenez. Sí, aqueles tempos cando as festas se celebraban sin tecnoloxía electrónica. A electrónica non existía. Somentes no mellor dos casos había unha incipiente amplificación. A música interpretábase nun estado máis puro, e a improvisación e a participacion transformábanse en ledicia, dábannlle frescura á festa.

Lembro tamén o meu pobo, onde a arquitectura popular saída da pedra era a base de todo. Os carros de bois; as campás repinicando e o troular de mozos e mozas nos fiadeiros, nas verbenas, nas camiñatas e nas procesións festivas de loubanza ó padroeiro. E todo esto comparo coas festas actuais onde o *chunda chunda*

e a música gravada campá presentándonos unha farsa. Un espectáculo irreal. Os músicos poñen a voz e cantan nun fatal inglés con acento galego. Namentras os demais compoñentes aparentan que tocan o que non saben. ¡Que tristura!

Todo é un esperpento no cima dun palco cheo de luces, decibelios e moito volume. E a xente mira o que acontece un tanto desconcertada e comenta con ironía ¡Tócanche ben!

1° PREMIO Concurso Fotográfico
Rubén Vilanova Romaro

As nosas aldeas, pobos e pequenas vilas despóboanse e a sociedade de antano desaparece a pasos axigantados, para deixar que a uniformidade cultural nos absorba e despersoalice.

Por eso a romaría de Vilanova respira un ambiente distinto. A súa existencia confirmame que é sumamente importante recuperar o pasado para transmitirlo ás novas xeneracións e evitar que se perdan os valores dunha sociedade agraria, duns oficios que se trocan desaparecen ou morren a pasos axigantados. En poucos anos se non se trocan modos e formas esta sociedade agraria samente vivirá no recordo duns poucos. Igualmente as nosas festas populares de seguir polo camiño actual, e de non tentar manter a súa esencia corren o perigo de seren unhas festas cheas de miróns que non se identifican con elas.

A nostalxia invádeme e escribo uns versos sinxelos lembrando a romaría; á pedra, base da nosa arquitectura popular, aquela sociedade agraria cantándolle a un tornarrodas testigo mudo dun tempo que está a desaparecer. Tamén lembro a unha aldea esquecida, abandonada como tantas.

A vida sigue o seu monótono camiñar. As traxédias humanas son o pan de cada día. Os responsables de importantes catástrofes reciben medallas e agasallos, e inexorablemente nós, os galegos, somos candidatos a ser globalizados ate nas festas populares. De seguir por este camiño a sociedade da que falei e os seus costumes serán un vestixio do pasado, seran un recordo que se manterá vivo na pluma dangún estudioso, pero algo descoñecido para case todos os galegos.

1° PREMIO Concurso Fotográfico
Rubén Vilanova Romaro

CATRO POEMAS

EU SUBÍN A VILANOVA

Eu subín a Vilanova
por ver o que acontecía,
e ó carón da vella torre
onde o horizonte non fina
soñei historias fermosas
e vin tanta algarabía
que convencido eu estaba
que noutros tempos vivía.

Eu subín a Vilanova
para esquecer o presente
para borrar as imaxes
nas que morre tanta xente.
Para falar coa paisaxe
e divisar mil lugares,
para escoitar as súas xentes
e tamén os seus cantares.

Eu subín a Vilanova
pra soñar mil horizontes,
falar coa torre e coas casas
cos regatos e coas fontes.
Para ver o Castromao
fogar dos noso ancestros,
os que bebían cervexa
e foron rexos guerreiros.
Os que a terra defenderon
contra o romano invasor;
os que adoraban as fontes
as carballeiras e o sol.

Eu subín a Vilanova
pra lembrar os tempos mozos,
pra fuxir dos decibelios
do chunda chunda

1º PREMIO Concurso Fotográfico
Rubén Vilanova Romaro

¡Qué agobio!
Pra vivir a romaría
escoitando os alalás
e os cantares de cego
e aquela banda tocar.

Eu suín a Vilanova
pra falar cos máis maiores
saber máis do seu pasado
e lembrar vellos amores.
E a bofé que me sentín
moi contento no lugar
participando na festa
e tamén nun bo xantar.

Eu subín a Vilanova
por ver o que acontecía
e viñen pra casa ledos
ó ver que na romaría
había mozos e mozas
que doutros lugares viñan;
ó ver que cantaba a xente
nos recantos e na praza,
ó ver que os vellos costumes
revivían e falaban.

Eu subín a Vilanova
e por un tempo esquecín
as tristuras doutra hora,
esas penas do vivir.
Eu subín a aquil outeiro
pra vivir a romaría
e atopeime co retrato
dunha Galicia distinta;
dunha Galicia que lembra
que recupera o pasado,
para legarllo ós seus fillos
e seguilo conservando.

Eu subín a Vilanova
estiven na romaría
revivindo os anos mozos
e aturuxei de alegría.

2° PREMIO Concurso Fotográfico
Xoel Gómez Losada

DE PEDRA

De pedra é a torre, de pedra as súas casas.
As rúas de pedra igual que a súa alma.
De pedra é a Igrexa, o muro, o cruceiro e a santa.
De pedra o sartego daquel cabaleiro
de pedra que fala.

De pedra o camiño, máis que pedra laxa.
De pedra o blasón das fidalgas casas.
De pedra o recanto, o tornarrodas da esquina.
De pedra o regueiro que baixa da cima.
De pedra a lareira, de pedra é a fonte
onde nos bebemos auga cristiá
que baixa do monte.

De pedra e o banco onde conversamos
baixo a luz da lúa, onde nos amamos.
De pedra o canasto que garda a colleita,
froito do traballo e das nosas terras.
De pedra é a rúa e a estreita canella;
de pedra a igrexa da virxe pequena.
De pedra é o adro onde nunha festa
un bico lle din a unha loira nena.

De pedra o pilar labrado a punteiro,
de pedra a escaleira do irto cruceiro.
De pedra esta vila fidalga e labrega
que soña na noite mirando as estrelas .

CANTO A UN TORNARRODAS

Tornarrodas esquecido
na beira dalgún casal,
Dormido, sigues dormido,
non tes rodas pra tornar.
O teu tempo xa pasou
non hai máis carros na rúa
nin estrumeiras de toxos,
nin chancos con ferraduras.
Non hai bostas no camiño
nin se escoita aquíl cantar
dos rexos eixos de freixo
que a xugada fai andar.
Tampouco hai carreteiros
todo che quedou atrás.
pero ti sigues garrido
gardando o vello casal.
Sigues lembrando outro tempo:
sigues dicindo que estás
como un testigo calado
que non se quere marchar.
Tornarrodas esquecido
na esquina dalgún casal
cóntame as cousas que viches
cando aínda era rapaz.
Cóntame como rousaban
no seu lento camiñar
os ateigados carretos
cos froitos deste lugar.
Fálame daqueles homes
que as xugas ben guiaban;
daquela xente sofrida
que nos camiños andaba.
Que pola alba cediño
nas corredeiras cantaba
para matar as tristuras
durante as longas xornadas.
Tornarrodas, Tornarrodas
triste e calado tí estás
convertécheste en vestíxio
non tes rodas pra tornar.

2º PREMIO Concurso Fotográfico
Xoel Gómez Losada

2º PREMIO Concurso Fotográfico
Xoel Gómez Losada

ALDEA ESQUECIDA

A esa aldea que morre esquecida nun recuncho,
a ise pobo perdido entre a natura ;
a esas casas que viven na espesura
da floresta máis fermosa que maxinas.

A esas vilas que foron e hoxe non son,
que viron as xentes de todas as idades,
a eses casais adico estes cantares
cando morren polas hedras carcomidos.

a esas leiras esquecidas polo arado
a eses millais afogados polas silvas
a esa igrexa coa espadaña adormecida
que vixía o cemiterio da saudade.

A ises bancais, berce do viño máis sabroso,
a esas adegas que xa non son o que eran,
a ises cambóns ferramentas para a rega
dos tarreos que nos foron xenerosos.

A esa noria polos anos carcomida
a ese carro, a xugada , ó carreteiro
a ise camiño, á vereia a ese lameiro,
ó ferreiro, ó labrego e ó muíneiro.

A ise muíño abafado polo musgo,
a ise regueiro de auga cristiáña
que move a pedra cando ben camiña
e rega o val das árbores frondosas.

A ese gando que pacía e non existe
a ese pastor que cantaba polas veigas,
a esas mulleres que eran nais e tecedeiras,
a eses homes que puxeron tanto empeño
en vivir harmoniosos coa natura
nos mil pobos espallados que hoxe temos.

Labrega cultura de mil anos
que floreceu nesta terra e agora morre,
que nos deixa testemuñas tan fermosas
dun pasado moi distinto ó noso hoxe.

Seixalbo, Ourense Xullo de 2003

2º PREMIO Concurso Fotográfico
Xoel Gómez Losada

3° PREMIO Concurso Artístico
Lidia Rosa Gonzalez Peña